

Zwerfvuil helpen verminderen

Zwerfvuil behoort tot het verleden. De voedingsindustrie wil haar steentje bijdragen in de strijd tegen deze overlast. Naast een aantal eigen initiatieven werken we ook samen met andere partners via Mooimakers, BeWapp en in het Brussels Gewest.

Wat is onze doelstelling richting 2025?

We willen het aandeel verpakkingen in zwerfvuil met 50% helpen verminderen.

Hoe willen we die doelstelling bereiken?

We zetten de acties met [Fost Plus](#) verder en lanceren ook nieuwe initiatieven:

- In verschillende gemeenten rollen we het project [The Click](#) uit, dat consumenten door middel van “nudging” en een beloningssysteem wil stimuleren om de verpakkingen die ze buitenshuis gebruiken in de (juiste) vuilnisbak te gooien. We organiseren een extra sortering om verpakkingsmateriaal uit openbare vuilnisbakken te recupereren.
- We ondersteunen lokale overheden door testprojecten voor controle en handhaving te financieren.
- Met de [Green Deal Anders Verpakt](#) willen we wegwerpverpakkingen waar mogelijk vermijden. We focussen onder andere op takeawayverpakkingen.
- We organiseren verschillende informatiesessies voor voedingsbedrijven, zodat zij hun eigen acties kunnen opzetten.
- We werken goede praktijken uit rond sampling (uitdelen van producten voor promotiedoeleinden) op openbare plaatsen zoals stations en winkelstraten.
- We ontwikkelen een communicatieconcept waarbij we de kracht van merken via sociale media aanwenden om consumenten bewust te maken van de problematiek van zwerfvuil. Fevia zal dit op haar eigen kanalen toepassen en bedrijven aanmoedigen om op basis van dit concept een intensieve socialemediacampagne te voeren.

Waar staan we vandaag?

In februari 2022 publiceerde het Vlaamse Gewest zijn eerste studie over de samenstelling van zwerfvuil. Volgens deze studie vertegenwoordigden verpakkingen voor voeding, dranken en non-foodproducten 21,81% van de hoeveelheid, 29,81% van het gewicht en 64,07% van het volume. Daarnaast namen de gewesten nog andere maatregelen inzake zwerfvuil:

- Vlaanderen houdt sinds 2015 een tweejaarlijkse meting van de hoeveelheid zwerfvuil. OVAM, de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij, bevrageert een selectie representatieve Vlaamse gemeenten en extrapoleert de gegevens voor het hele gewest. Daarnaast wordt jaarlijks een netheidsbarometer opgesteld.
- Wallonië mat in 2018 de hoeveelheid zwerfvuil via een bevraging van de gemeenten, maar herhaalde dat onderzoek (nog) niet. Daarnaast gebeuren er in Wallonië wel metingen rond het “gevoel van netheid”. In 2020 werd een meting van de fracties in het zwerfvuil uitgevoerd. Die cijfers zijn niet openbaar.
- Voor Brussel zijn er geen gegevens beschikbaar.

Naast het aandeel van de verpakkingen in het zwerfvuil, kijken we ook naar de tweejaarlijkse meting door OVAM van de hoeveelheid zwerfvuil in Vlaanderen. We zien een toename van de totale hoeveelheid zwerfvuil tussen 2015 en 2019. In 2021 nam de hoeveelheid zwerfvuil met 11% af ten opzichte van het referentiejaar 2015.

Jaartal	Hoeveelheid
2015	20.435 ton
2017	20.448 ton
2019	22.641 ton
2021	18.171 ton

Bron: [Zwerfvuilbeleid - OVAM](#)

Wat doen we concreet als sector?

- Bedrijven die verpakkingen op de markt brengen, financieren sinds 2016 via Fost Plus expertencellen in Vlaanderen en Wallonië en projecten in Brussel. In totaal injecteren voedingsbedrijven en andere sectoren zo jaarlijks 17 miljoen euro in het zwerfvuilbeleid.
 - Mooimakers is het Vlaamse initiatief tegen zwerfvuil en sluikestorten, georganiseerd door OVAM, Fost Plus, Fevia Vlaanderen, Comeos en VVSG.
 - In Wallonië treedt BeWapp op om de openbare netheid te verbeteren. Het werd opgericht door Fost Plus, Fevia Wallonie en Comeos.
- Voedingsbedrijven (vooral drankenproducenten) voeren campagnes om consumenten aan te sporen om hun verpakkingen in de juiste vuilnisbakken te deponeren. Bovendien nemen we deel aan of organiseren we zelf ook opruimacties.
- Fevia informeert en sensibiliseert haar leden rond zwerfvuil en neemt met haar team zelf ieder jaar deel aan een zwerfvuilactie zoals “Le grand nettoyage de printemps” in Wallonië of “De grote lenteschoonmaak” in Vlaanderen.

Wat hebben we gedaan sinds de lancering van de roadmap?

- Samen met Fost Plus zetten we de ontwikkeling van The Click verder. In september 2023 werden meer dan 1 miljoen stuks zwerfvuil ingezameld/vermeden door de applicatie The Click.
- Samen met Fost Plus en Comeos onderzocht Fevia grondig de mogelijkheid om een innovatief digitaal systeem op te zetten om nog meer drankverpakkingen in te zamelen. Fevia heeft daarvoor een studie van PWC meegefinancierd.
- Daartoe werd in 2022 een haalbaarheidsstudie uitgevoerd door PWC. In 2023 werden in samenwerking met OVAM pilootprojecten uitgevoerd in Vlaanderen:
 - In mei 2023 konden KBC-medewerkers in Leuven en medewerkers van de Corda Campus in Hasselt twee verschillende toepassingen testen.
 - In september/oktober 2023 testten bezoekers van Bobbejaanland 3 weekends lang het digitale statiegeldsysteem.
- Tegelijk werd het systeem ook getest in Center Parcs De Haan. Daarnaast namen ook mensen die hun drankjes kochten bij de Spar in Wenduine deel aan de test.
- In februari 2022 organiseerde Fevia een webinar over "Zwerfvuil en voedselverpakkingen - Wat moet ik weten? Wat kan ik doen?". Dit webinar werd bijgewoond door 70 deelnemers.
- In 2022 ontwikkelde Fevia het concept voor de communicatiecampagne #LaatOnsNietVallen, dat haar leden kunnen personaliseren en gebruiken. Eind oktober 2022 gebruikten al 7 merken dit concept op LinkedIn, X, Instagram, Facebook en TikTok.
- In het kader van de Europese richtlijn Single Use Plastics, waarin nieuwe verantwoordelijkheden voor producenten zijn vastgelegd, wil Fost Plus gemeenten en intercommunales een samenwerkingsmodel aanbieden om zowel de strijd tegen zwerfvuil op te voeren als te financieren. In 2023 startten pilootprojecten met een aantal Vlaamse en Waalse gemeenten en intercommunales.